

MAKALELERİN REDDEDİLME NEDENLERİ VE REDDEDİLEN MAKALENİN GELECEĞİ

Canan ULUOĞLU

Birçok araştırmacı iyi bilir ki, okuduğumuz makalelerin çoğu, öncesinde bir ya da birkaç dergi tarafından reddedilmiş makalelerdir. Yapılan bir çalışma, en az 1 kez reddedilme oranının %62 olduğunu göstermiştir (1). Bu oran şaşırtıcı gelmemelidir, çünkü önemli bilim dergilerinde kabul oranının %25'in altında olduğu bilinmektedir (2). Tıp bilimindeki ilerlemeler, akademik yaşamın gereklilikleri ve buna paralel olarak yayın sayısındaki artış dergilerin yükünü artırmakta ve bazı makalelerin reddi de kaçınılmaz olmaktadır. Editörlerin bir makalenin kabulü ya da reddinde neyi dikkate aldıklarına dair yapılan araştırmalar çok sayıda olmamakla beraber, eldeki veriler bazı ortak noktalara dikkati çekmektedir. Bunlar arasında, çalışmanın özgünlüğü, bulguların klinik açıdan önemi ve yararlılığı, metodun güvenilirliği, dergi okuyucularının ilgisi sayılabilir. Dergi editörlerinin kabul veya red kararını nelerin etkilediğine dair yapılmış bir anket çalışmasında, en yüksek puanları alanlar, uygun ve kapsamlı bir çalışma tasarımı, iyi bir yazım, sonuçların pratikteki önemi ve faydası, sonuçların istatistiksel önemi ve örneklem büyüklüğü olarak bulunmuştur (3). Çalışmanın özgünlüğü, uygun çalışma tasarımının kullanılması, kabul veya redde en önemli faktörler olarak tanımlanmıştır (4).

Makalelerin kabul şansının artmasında rol alan faktörlerle ilgili olarak JACC'nin (Journal of the American College of Cardiology) editörü olan DeMaria'nın iki yol gösterici makalesi olmuştur (5, 6). Kuşkusuz yayın şansını artıran faktörlerin yeterince yerine getirilememesi de red nedenleri olarak algılanmalıdır. DeMaria, önemli bilim dergilerinde kabul oranının %10-15 olduğuna dikkat çekmektedir. Editöre göre, bir makalenin sunuluş şeklinin, içeriğinden bağımsız olarak, kabul veya reddedilmesinde belirleyici olabileceği şeklinde yaygın bir şüphe vardır. Kuşkusuz belli sunum karakteristikleri makalenin yayınlanma şansını artırır ama iyi bir çalışma da kötü bir şekilde sunulmuş olabilir. Buna karşın editör, muhteşem sunulmuş ama hatalı bir çalışmanın gözden kaçabileceğini düşünmemektedir. Bir makalede özellikle üç konuya dikkat ettiklerini belirtmektedir: yeni mi?, doğru mu?, önemli mi? Tamamen yeni bir şey söylemek her zaman mümkün olmayabilir. Eğer o konuda tersi bulgular da varsa, benzer çalışmaların yayınlanabilirliği vurgulanmaktadır. Doğruluktan kasıt ise, kontrol grubunun varlığı, istatistik yöntem, çalışma tasarımı, validasyon gibi faktörlerdir. Önemli mi sorusuna makale içerisinde bir cevap verilmiş olmalı ve editör "şimdi ne olacak ya da günlük pratikte ne değişecek?" sorusunu sormamalıdır. (5). Buradan yola çıkarak editör 10 başlık şeklinde önerilerini şöyle sıralamaktadır:

- 1- çalışmanın bir hipotezi olmalıdır; tamamen gözlemsel ve tanımlayıcı raporlardan kaçınılmalıdır; araştırma bir hipotez üretiyor veya bir mekanizmayı açıklıyorsa yayın şansı artar,
- 2- çalışmanın yeni olan yönü tanımlanmalıdır,
- 3- yöntem detaylı olarak tanımlanmalıdır; yanlılıktan nasıl kaçınıldığı, kontrol grupları

Prof. Dr. Canan ULUOĞLU
G.Ü.T.F. Tıbbi Farmakoloji AbD - Ankara
culuoglu@gazi.edu.tr

belirtilmelidir,

4- yeterli örneklem büyüklüğü ile kuvvetli bir değerlendirme yapılmalıdır,

5- çalışma küçük parçalara bölünerek birden fazla yayın elde etmeye çalışılmamalıdır,

6- sonuçlar dikkatle analiz edilmeli, istatistiksel farktan çok klinik anlamlılıklar değerlendirilmelidir,

7- tartışma bölümünün ilk paragrafında önemli sonuçlar sunulmalı ve sonuçların olası açıklamaları ve klinik önemi vurgulanmalıdır,

8- şekiller ve açıklamaları iyi hazırlanmış olmalıdır,

9- makalenin sunumunda başlık, özet ve yazar sayısı da önem taşımaktadır. Bazı makalelerin sadece özet kısmının okunduğu unutulmamalıdır. Ayrıca hasta sayısından daha fazla yazar sayısı olan çalışmaların yayın önceliği taşıması zordur, 10- dergiye gönderilen bir makalenin daha önce bir toplantıda sunulmuş olması ya da bir destek almış olması önemlidir ancak her zaman harika bir araştırmayı garanti etmez. (5).

"Pediatric Pulmonology" dergisine yollanan makalelerin reddedilmesinde en çok rol oynayan nedenlerin, mizahi bir anlatımla sunulduğu bir makalede, red için yapılması gerekenler şu şekilde açıklanmıştır: Makalenizin reddedilmesini istiyorsanız:

(10*) yazara talimatları okumayın,

(9*) belirgin çıkar çatışmaları olsun,

(8*) ingilizcesini gözden geçirmeyin,

(7*) çalışmanız yeni bir bilgi içermesin,

(6*) makaleniz bir dergi tarafından reddedilirse, hiçbir değişiklik yapmadan başka bir dergiye yollayın,

(5*) çalışmanız bir hipotez içermesin,

(4*) diğer yazarlardan aşırımlar yapın,

(3*) istatistiği kötüye kullanın,

(2*) sonuçlar ve tartışma kafa karıştırıcı olsun,

(1*) alanda bir ilerlemeye yol açmayacak, ilginç olmayan bir soru sorun ve teoriyi doğrulamayan veriler içeren sıkıcı bir anlatımla makaleyi yazın (7).

1997-1998 yılları arasında "Research in Medical Education (RIME)" dergisine gönderilen toplam 151 makalenin analiz edildiği bir çalışmada makaleler, 4 veya 5 kişiye değerlendirilmek üzere gönderilmiş ve toplam sekiz başlık üzerinden değerlendirme yapmaları istenmiştir (8).

Bu başlıklar: (a1) problemin tanımı ve arka planı, (a2) araştırma tasarımı, (a3) örnekleme, (a4) gereçler ve bilgi toplama, (a5) sonuçlar, (a6) tartışma, (a7) yazım ve (a8) çalışmanın önemi. Her bir başlık beşli ölçek üzerinden değerlendirilmiştir (mükemmel, iyi, vasat, yetersiz, kabul edilemez). Makalenin bütünü için ise dördü bir değerlendirme yapılmıştır: kesinlikle yayınlanmalıdır, kabul edilir, şüpheli/tartışmaya açık, kesinlikle yayınlanamaz. Adı geçen derginin kabul oranı %50 civarında olarak belirtilmektedir. Eleştirmenler tarafından verilen cevaplardan yola çıkarak, makalenin kabulünde veya reddinde yer alan nedenler 10 başlık halinde toplanmıştır:

(1*) problemin tanımı (geçmiş ve literatürün gözden geçirilmesi dahil),

(2*) konuyla ilgisi/ilişkisi, önemi,

(3*) çalışma tasarımı,

(4*) örnekleme,

(5*) gereçler ve veri toplama,

(6*) sonuçlar,

(7*) tartışma,

(8*) başlık,

(9*) özet ve

(10*) yazım ve sunum. Çalışmanın sonunda, bu başlıklarla ilgili olarak, biri red nedenleri, diğeri ise kabul nedenleri olmak üzere 2 liste elde edilmiştir. Makalelerin reddedilmesinde en önemli 10 neden şu şekilde sıralanmıştır:

(1-) eksik veya uygunsuz istatistik,

(2-) sonuçların abartılı yorumu,

(3-) uygunsuz veya daha az uygun olan gereçlerin kullanımı,

(4-) eksik örnekleme veya örneklemede yanlılık,

(5-) makalenin okunmasında güçlük,

(6-) problemin tam olarak tanımlanmaması,

(7-) hatalı/tutarsız sonuçlar,

(8-) eksik, uygunsuz veya güncel olmayan kaynak bildirimleri,

(9-) sunulan bilginin yetersiz olması,

(10-) tablo ve şekillerin kötü olması. Makalelerin kabulünde en önemli faktörler ise, çalışılan konunun önemi ve güncelliği, iyi bir yazım ve çalışma tasarımının sağlamlığı olarak belirtilmektedir. Bir başka raporda benzer şekilde, makalelerin kalitesinin değerlendirilmesinde iki ana kriterin rol oynadığı belirtilmiştir. Bunlar: alana katkısı ve çalışma tasarımının yeterliliğidir (9).

Akran değerlendirmesi yapan dergilerde red nedenlerinin araştırıldığı bir başka çalışmada da bulgular benzerdir ve şöyle sıralanabilir (10):

1- Çalışmanın dayanağı ve amacının açık olmaması.

2- Önemsiz veya ilgisiz bir konu.

3- Tartışmalı veya hatalı çalışma tasarımı. Bu konuda yapılan önemli hatalardan biri prospektif çalışmanın bulguları ile restrospektif bulguları karıştırmak olarak tanımlanmıştır.

4- Özgün olmayan veya modası geçmiş bir çalışma konusu. Aslında, daha önceden başka bir araştırmacı tarafından yapılmış ve halen güncelliğini koruyan bir çalışmayı tekrar etmekte bir yanlış yoktur ve önceki bulguların teyidi için de gereklidir, ancak bu noktada araştırmacının bunu açıkça belirtmesi ve kendi özgün çalışması olmadığını yazması beklenir. Çalışmanın özgün olmadığının belirtilmemesi red nedenidir. Modası geçmiş araştırmaların ise bilime bir katkısı olmayacaktır.

5- Araştırma makalesi değil de, bir komisyon çalışması izlenimi vermesi: Burada vurgulanan nokta, okunma oranı yüksek uluslararası dergilere gönderilen makalelerde, çalışma konularının da uluslararası olması gerekliliğidir. Çalışmanın gönderildiği yere ait lokal sorunların irdelendiği çalışmaların, ulusal dergilere gönderilmesinde fayda vardır.

6- Makalenin bir bütün olarak sunumundaki yetersizliği. Çok iyi sunum, diğer başlıklar açısından sınırdan geçen bir makalenin kabul şansını artırabilir. Giriş, gereç ve yöntemler, sonuçlar ve tartışma olması gerektiği gibi hazırlanmalıdır. Giriş bölümünde yapılan hatalardan biri tartışma konularını içermesidir. Gereç ve yöntemler ayrıntılandırılmalı ve deneyi tekrar ettirebilecek bilgiyi içermelidir. Tartışma bölümünde yalnızca araştırma sonuçları tartışılmalı, yapılmayan deneyler üzerinden yorumlar yapılmamalıdır. Özellikle araştırma sonuçlarından, bazı kurumlara yönelik tavsiyeler çıkarılmamalıdır.

Altı dergi editörü tarafından kaleme alınan bir başka makalede ise, başarılı bir yayın sürecinin nasıl olması gerektiği tanımlanmıştır (11) . Makalelerin reddedilmesinde genellikle nedenin zayıf deney düzeneği olduğu belirtilmektedir. Diğer sık görülen nedenler ise hedef derginin seçilememiş olması, problemin tanımının yetersiz olması, yöntemin detaylı anlatılmaması, sonuçların abartılı yorumu, uygunsuz istatistik, tablo ve şekillerin kafa karıştırıcı olması, elde edilen bilgiyle desteklenmeyen bir tartışma yazılması ve literatürün yeterince gözden geçirilmemiş olmasıdır. Benzer sonuçlar başka makalelerde de bildirilmiştir (4; 12; 13; 14; 15; 16) Dergi editörleri tarafından sunulan red nedenleri başlıklar halinde toplanacak olursa:

(1*) Konu: Çalışma önemli bir konuyu araştırmamaktadır

(2*) Dergi: Doğru dergi seçilmemiştir.

(3*) Özgünlük: Aynı ya da benzer çalışmalar yapılmıştır

(4*) Genel plan: Özensiz hazırlanmış bir sunum vardır (derginin tanımladığı kurallara uyumsuzluk, tablo ve şekillerin yazı ile uyumsuzluğu gibi)

(5*) Zayıf İngilizce: Okunmada güçlük

(6*) Çalışma tasarımı: Araştırma sorusuna uygun hazırlanmış bir tasarım olmaması

(7*) Örneklem büyüklüğü: Örneklem az olması önemli bir sorundur. Çalışma başlamadan önce, istatistiksel anlamlılık için güç analizi yapılmalı ve örneklem sayısı belirlenmelidir.

(8*) Kontrol: Kontrol grubunun olmaması ya da yetersiz olması önemli bir nedendir. Yanlılıktan nasıl kaçınıldığı açıkça belirtilmelidir.

Üç önemli biyomedikal dergiye gönderilen ("BMJ", "Lancet" ve "Annals of Internal Medicine") 1107 makalenin prospektif olarak değerlendirildiği bir çalışmada, en çok yayınlanmaya uygun bulunanların sahip olduğu özellikler şu şekilde özetlenmektedir (17): çalışma yönteminin yüksek kalitede olması, randomize kontrollü çalışma olması, iyi bir çalışma tasarımı, tanımlayıcı ve ayrıntılı analitik yöntem, finansman kaynaklarının açıklanmış olması, örneklem büyüklüğünün fazla olması ve iletişim kurulacak yazarın derginin basıldığı ülkede yaşıyor olması. Son madde, içerisinde ayrımcılık (bias) taşıyor gibi görünmektedir. Gerçekten de ayrımcılık konusu literatürde uzun zaman önce ele alınmaya başlanmış ve gelinen noktada birkaç farklı nedenle makalelerin kabulünde istenmeyen şekilde rol oynadığı vurgulanmıştır. Yazar gözüyle bakıldığında, gelişmekte olan ülkeler için negatif ayrımcılığının varlığı vurgulanmıştır (3; 18) Ayrıca pozitif istatistik sonuçların daha fazla yayınlandığı üzerinde durulmuştur (19). Burada, pozitif sonuçların yer aldığı çalışmaların, negatif sonuçlara göre daha fazla sunulmasının rolü de var gibi görünmektedir ve kuşkusuz bu durum meta analiz sonuçları üzerine olumsuz etkili olacaktır. Yanlılık konusu, makale eleştirmenlerinin yazar ya da editör tarafından seçilebildiği dergiler konusunda da tartışılmıştır. Yapılan iki çalışmanın bulgularının sunulduğu bir makalede, eleştirmenin yazar tarafından önerildiği dergilerde kabul oranının, editör tarafından önerilenlere göre daha fazla olduğu bildirilmiştir (20) . Benzer değerlendirmeler daha sonra da yapılmıştır (21).

Sonuç olarak, tüm literatürden yola çıkarak red nedenleri aşağıdaki gibi toparlanabilir:

I.Dış nedenler

1. Derginin ilgi alanının dışında olması: Makalenin doğru dergiye yollanmamış olması yazarların sıkça karşılaştıkları sorunlardan biridir (22)
2. Derginin öncelik sıralamasında bulunmaması
3. Ayrımcılık (bias)

II.Makaleden kaynaklanan nedenler

1) Yazımla ilgili nedenler:

- a. İngilizce yazımda sorunlar: Gramer hataları, uygunsuz dil kullanımı örneklenebilir. İngilizce yazım konusunda destek alınabilecek makaleler vardır (23).
- b. Makalenin okunmasında güçlük: Bilimsel dilin doğru kullanılmaması, akıcı ve anlaşılır olmama, anlatımın kötülüşü, zayıflığı, izlemeye zorluk
- c. Derginin yazım kurallarına uyumsuzluk/özensizlik
- d. Çok uzun olması
- e. Dilbilgisi, gösterim, kısaltma hataları

2) İçeriğe bağlı nedenler:

a. Giriş bölümü: Makalelerin giriş bölümünün özü gerçekte 3 paragraftan ibarettir:

- (1) Daha önce bu konuda yapılmış bir şeyler var mıdır? (Neyi biliyoruz?),
- (2) Neden bu araştırmaya gerek duyulmuştur? (Neyi bilmiyoruz?) ve
- (3) Çalışmamızın amacı nedir? (Neyi bilmek istiyoruz?) Burada belirtilen her üç başlığın da uygunsuz ya da eksik olması, önemli red nedenlerindedir. Bu bölümle ilgili olarak, aşağıda yer alan maddeler ağırlıklı olarak suçlanmaktadır:

1. Sorunun iyi tanımlanmamış olması: En önemli nedenlerden biridir. Kavramsal veya teorik çerçevenin tam olarak çizilmiş olması beklenir.

2. Doğru hipotezin kurulamaması olması: Yanlış bir soru ile yola çıkma söz konusudur.

3. Çalışma konusunun yeterince güncel ve ilginç olmaması

4. Belli bir konuya odaklanmama, çok geniş bir hipotezle yola çıkma

5. Eksik, uygunsuz, güncel olmayan literatür bilgisi: Tüm literatür iyi gözden geçirilmiş olmalı, en önemli olanlar belirtilmeli ve ilk söyleyen/bulan dikkate alınmalıdır.

6. Çalışmanın konuyla ilgisinin olmaması/eksik olması, önem taşımaması, pratikteki öneminin belirsiz olması: Doğrudan red nedenleri arasında önemli bir yer tutar. Çalışmanın önemi, tartışma kısmında tekrar ele alınabilecek olmakla birlikte, giriş bölümünde "neyi bilmiyoruz" sorusunun da cevabını teşkil eder. Önemsiz bir konunun araştırılmış olması, "neden bilimsel makale yazıyoruz" sorusunu cevapsız bırakır (24). Araştırmaların, özgeçmişimizin sayfalarını doldurmak için değil, bilimsel bir soruya cevap bulmak için yapılması gerektiği önemle vurgulanmaktadır (10).

b. Gereç ve yöntem bölümü:

1. Uygunsuz/hatalı/zayıf çalışma tasarımı: Çalışma tasarımının, sorulan soruyu cevaplayacak nitelikte veya yeterlilikte olmaması durumu en önemli nedenlerden biridir. Hatalı bir çalışma tasarımı, sonuçların da hatalı olmasına neden olacağı için makalenin kabul şansını tümüyle ortadan kaldırır. Çalışma tasarımı dışındaki tüm nedenler, bir şekilde düzeltilme şansına sahip iken, çalışmanın başında yapılan tasarım hatası onarılamaz sonuçlar doğurabilir.

Çalışma tasarımındaki bozukluk, kendi içerisinde bir ya da birden fazla sorunu barındırabilir:

- Sayıca yetersiz örnekleme

- Örneklemede taraf tutma

- Araştırmanın yapıldığı kişilere ait yetersiz bilgi (insan araştırmaları için): İşleme, dışlama kriterlerinin belirsiz olması, kullandıkları diğer ilaçlar, diğer hastalıklar, deneklerin seçimi, sayısı, özellikleri, v.s.gibi

- Yöntemin açık ve detaylı tanımlanmamış olması

- Eksik veya uygunsuz kontrol grubu, randomizasyon

- Yanlılıktan kaçınmak için alınan önlemlerin belirtilmemiş olması: körleme veya randomizasyonun belirtilmemiş olması

2. Valide olmayan yöntemlerin kullanılışı

3. Kullanılan gereçlerin tanımlanmaması veya eksik/uygunsuz/yetersiz olması
4. Uygunsuz/yetersiz istatistik veya istatistiğin tanımlanmaması: En önemli nedenlerden biridir.

5. Etik kurul izninin olmaması

c. Sonuçlar bölümü:

1. Hatalı veya çelişkili sonuçlar

2. Sonuçların hipotezi desteklemede yetersiz olması

3. Tablo veya şekillerin yetersiz, fazla veya kafa karıştırıcı sunumu

4. Sonuçların düzmece izlenimi vermesi

d. Tartışma bölümü: Tartışma kısmı belli konulara mutlaka açıklık getirmelidir. Bunlar; sonuçların yorumu, önemi (gözlenen gerçekler arasındaki ilişki), literatüre ne kattığı, önceki çalışmalara uygunluğu/farklılığı, farklı ise olası nedenleri, çalışmanın eksikleri (ne yapılırsa daha iyi olurdu?) olarak sıralanabilir. Özetlenecek olursa tartışma bölümünden kaynaklanan red nedenleri:

1. Sonuçlardan abartılı yorumlar çıkarma/bulgularla desteklenmemiş tartışma: Tartışma kısmı ile ilgili olarak en çok karşılaşılan red nedenidir. Gösterdiğinden daha fazla şey söyleme söz konusudur. Sonuçların açık ve dürüstçe yorumlanması kabul şansını artırır. Olası yanlışlıklar, şaşırtıcı-kafa karıştırıcı farklılıklar tanımlanmalıdır. Tartışma abartılı olmamalı, çalışmanın sorularını cevaplamalı, sonuçları yeniden ifade etmemelidir.

2. Sonuçların yorumlanmaması

3. Sonuçların hatalı yorumu

4. Araştırmanın kısıtlılıklarının belirtilmemiş olması.

5. Sonuçların pratikte faydalı olacak kısma dair bir akıl yürütme (anlamlandırma) içermemesi.

e. Başlık bölümü: Makalenin içeriğini yansıtmayan bir başlık, eleştirmenler tarafından olumsuz yorum almaktadır.

f. Özet bölümü: Özet bölümü, eleştirmenler dahil herkes tarafından ilk okunan bölüm olmakta ve böylece ilk izlenimi oluşturmaktadır. Kötü bir ilk izlenim kuşkusuz sonraki süreci etkileyebilir. Bir başka deyişle "Genellikle iyi bir kısa özeti iyi bir makale izler; kötü bir özet ise gelecek dertlerin habercisidir" (25). Özetle ilgili en çok olumsuz yoruma neden olan özellikler:

1. Yetersiz bilgi içermesi

2. Makalede anlatılanlar ile uyumsuzluk

g. Genel nedenler: Makalenin bütünü ile ilgili olabilecek bazı genel nedenler de reddedilmesine yol açabilir.

1. Özgün olmayıp, taklit edilmiş bir çalışma izlenimi vermesi

2. Çalışmanın yer, araştırmacı, zaman ve sonuçlar açısından güvenilir olmaması; masa başında hazırlandığı izlenimini vermesi

3. Aşırma

Özetle bir çalışmanın yayına kabulünde; iyi bir soru, iyi bir çalışma tasarımı, sonuçların iyi gösterimi, makul yorum, dilin iyi kullanımı ve doğru derginin seçimi en önemli çıkış noktalarıdır. Bir yazarın belirttiği gibi "bir şey söylüyor olmak için makale yazmayın; gerçekten söyleyecek bir şeyiniz olduğu için makale yazın" (26).

Diğer yandan, bir makalenin kabul edilmemesi her zaman çalışmanın kötü/zayıf olduğunu göstermez. Bazen hakem için yeterince öncelikli olmadığını, dergide aşırı yoğunluk olduğunu gösterebilir. Ancak eğer şanslı iseniz, eleştirmen tarafından size gönderilen yorumlar, bundan sonra ne yapmanız gerektiği konusunda yol gösterici olacaktır.

Burada şanslı iseniz derken, birçok editörün, bazı makaleleri eleştirmene göndermeden reddettiğini hatırlamakta fayda vardır. Bu nedenle eleştirmen notu içeren red ya da şartlı kabul yanıtlarında, eleştirileri dikkatle gözden geçirmek ve haklı eleştiriler doğrultusunda “bundan sonra ne yapılabilir?”i değerlendirmek önemlidir. Reddedilen bir makale ile nasıl başa çıkılacağı konusunda yakın zamanda yayınlanmış bir makale bu konuda yol göstericidir (27). Bu makalede, yazarların ümitlerinin kırılmamasını gerektirecek nedenler şöyle sıralanmaktadır:

(1) reddedilen birçok çalışma (en azından %50’si) 2 yıl içerisinde başka bir dergide yayınlanmaktadır,

(2) akran değerlendirmesi süreci zaten tüm yazarların eleştiri alacağı anlamına gelir,

(3) eleştirmen önerileri sonraki süreçte faydalı olmaktadır,

(4) birçok editör, yayınlayabileceğinden daha fazla başvuru aldığından bir bölümünü reddetmek durumunda kalmaktadır. “Annals of Internal Medicine” dergisi tarafından 1993-1994 yılları arasında reddedilen 350 makalenin geleceğinin araştırıldığı retrospektif kohort bir çalışmada da, ortalama 18 ay içerisinde %69’unun, önem faktörü daha düşük başka bir dergide yayımlandığı belirtilmektedir (28) .

Nerede ise hiçbir makale, belli derecelerde düzeltme olmaksızın kabul edilmez. Bazen büyük oranda yeniden yazılması gerekir ya da önemli değişiklikler ile kabule uygun bulunur. Elbette alınabilecek en kötü sonuç doğrudan reddir. Makale kesin reddedilmiş ve red nedenleri belirtilmiş ise red nedenleri üzerinden giderek yeni bir hazırlık yapmak, şartlı yayınlanabilir/ şartlı red olarak size iletilmiş ise bunlara yanıt hazırlamak gerekecektir. Ancak bu noktada önemli olan, “kesin red” ile “şartlı red” arasındaki farkı yazarların fark etmeleri ve ona göre davranmalarıdır. Woolley ve Baron makalelerinde, ikisi arasındaki farkı, özellikle deneyimsiz genç araştırmacılar için şöyle tanımlamaktadırlar (27). Editörden gelen mektupta “kesin red” anlamına gelen tanımlamalar şöyledir: başka bir dergiye başvurun; okuyucu kitlemiz için uygun değil; şu anki önceliğimize uygun değil; daha özel bir hedef kitleye uygun; çalışma tasarımında ciddi hatalar mevcut; istek yapılmamış derleme makaleler kabul edilmez. “Şartlı red” anlamına gelenler ise: makale bu şekli ile kabul edilemez; büyük ölçüde düzeltme gerekmektedir; kısa rapor şeklinde sunulması uygundur; ilginç olmakla birlikte bütünüyle yeniden yapılandırılmalıdır; eleştirmenlerin, ele alınması gereken ciddi endişeleri var; makaleyi dergimizin gereksinimleri ile uyumlu hale getirmek için tekrar gözden geçirmek gerekmektedir. Şartlı red durumunda, garanti olmamakla birlikte halen yayın şansı mevcuttur.

Makale, reddedilmiş ise yeni bir dergiye başvuru yapılmadan önce red nedenleri değerlendirilmeli ve yeni düzenlemeler yapılmalıdır (29). Şartlı yayınlanabilirde, küçük ya da önemli değişiklikler gerekiyor olabilir. Bazen eleştirmenlerin kullandığı dil çok negatif algılanmakta ve yapacak bir şey yok izlenimi oluşmaktadır. Aslında, tümüyle hatalı çalışma tasarımı dışında birçok şey düzeltilebilir ya da cevaplanabilir. Cevapların madde-madde ve detaylı olarak verilmesi gerekmektedir. Ancak elbette eleştirmen önerileri dikkatle değerlendirilmeli, makul ve mantıklı olan düzeltmeler yapılmalı ve eğer söz edilen hataların olmadığı düşünülüyorsa da, gerekçeler açıklanarak cevap yazılmalıdır. Gerekçelerin kanıtla dayanması önemlidir.

Red nedeni:

1.Derginin ilgi alanı dışında olması ise: Bu durumda makalenin içeriğinde herhangi bir değişiklik yapmaksızın derginin değiştirilmesi söz konusu olabilir. Yeni derginin dikkatle

seçilmesi önemlidir (30)

2.Yazım ile ilgili sorunlar ise: Profesyonel yardım almalı veya yazar tarafından gerekli düzeltmeler yapılmalıdır.

3.İçerik ile ilgili sorunlar ise: Buradaki sorunun tam olarak ne olduğu önemlidir.

a.Red nedeni düzeltilemez bir hata ise, bu noktada yazarların böyle bir çalışmayı başka bir dergiye yollayıp yollamamak konusunda bir değerlendirme yapmaları gerekir. Bilgi, yorum, istatistik ve gösterime dayalı eksikler daha kolay tamamlanabilir ya da düzeltilebilir ancak, çalışma tasarımı ile ilgili önemli eksikler/yanlılıklar varsa, çalışmanın bir bölümünün veya tamamının yeniden yapılması gerekebilir.

b.Kesin red söz konusu ancak düzeltilemez bir hata yoksa, gerekli hazırlıktan sonra önem faktörü daha düşük olan dergilerin seçilmesi daha garantili olabilir (27; 31).

c.Bazen içerik yeterince açık ifade edilemediği için eleştirmen tarafından anlaşılammış da olabilir.Bu durumda da ifade ile ilgili sorunlar çözülmeyen başka bir dergiye başvurulmamalıdır. Böyle durumlarda makalenin, yazarlar dışında biri tarafından okunup, eleştirel bir gözle değerlendirilmesi düzeltmelere yardımcı olacaktır.

Sonuç olarak, araştırmacı gözü ile bakıldığında makalenin reddedilmiş olması elbette hayal kırıklığı nedenidir ancak, yapılan retrospektif değerlendirmeler göstermiştir ki yayınlama konusunda azimli olduğu sürece, büyük oranda bunun üstesinden gelinebilmektedir. Ayrıca günümüzde red nedenleri açıkça literatürde sunulmuş olduğundan, özellikle genç yazarların bir araştırma planlarken yararlanabilecekleri değerli bilgilerin ellerinde olduğunu vurgulamakta fayda vardır.

Kaynaklar:

- 1-Hall SA, Wilcox AJ. The fate of epidemiologic manuscripts: a study of papers submitted to epidemiology. *Epidemiology*. (2007), 18(2):262-5.
- 2-Alexandrov AV. How to write a research paper. *Cerebrovasc Dis*. (2004), 18(2):135-8.
- 3-Shakiba B, Salmasian H, Yousefi-Nooraie R, Rohanzadegan M. Factors influencing editors' decision on acceptance or rejection of manuscripts: the authors' perspective. *Arch Iran Med*. (2008), 11(3):257-62.
- 4-Turcotte C, Drolet P, Girard M. Study design, originality and overall consistency influence acceptance or rejection of manuscripts submitted to the Journal. *Can J Anaesth*. (2004), 51(6):549-56.
- 5-DeMaria AN. How do I get a paper accepted? *J Am Coll Cardiol*. (2007a), 17;49(15):1666-7.
- 6-DeMaria AN. How do I get a paper accepted?--Part 2. *J Am Coll Cardiol*. (2007b), 49(19):1989-90.
- 7-Chernick V. How to get your paper rejected. *Pediatr Pulmonol*. (2008), 43(3):220-3.
- 8-Bordage G. Reasons reviewers reject and accept manuscripts: the strengths and weaknesses in medical education reports. *Acad Med*. (2001), 76(9):889-96.
- 9-Chubin DH, Hackett EJ. Chapter 4. Peer review and printed word. In: Chubin DH, Hackett EJ. (Eds) *Peerless Science: Peer review and U.S. Science Policy*. Albany, NY: State University of New York Press, 1990:83-122.
- 10-Ajao OG. Some Reasons for Manuscript Rejection by Peer-Reviewed Journals. *Annals of Ibadan Postgraduate Medicine*. (2005), 3(2): 9-12.
- 11-Audisio RA, Stahel RA, Aapro MS, Costa A, Pandey M, Pavlidis N. Successful publishing: how to get your paper accepted. *Surg Oncol*. (2009), 18(4):350-6.
- 12-Naylor WP, Munoz-Viveros CA. The art of scientific writing: how to get your research published! *J Contemp Dent Pract*. (2005), 6(2):164-80.
- 13-Coleman R. The future of scientific publishing. *Acta Histochem*. (2008), 110(1):1-5.
- 14-Fried PW, Wechsler AS. How to get your paper published. *J Thorac Cardiovasc Surg*. (2001), 121(4 Suppl):S3-7.
- 15-Smyth J, Verweij J, D'Incalci M, Balakrishnan L. "The Art of Successful Publication" ECCO 13 workshop report. *Eur J Cancer*. (2006), 42(4):434-6.

- 16-Pierson DJ. *The top 10 reasons why manuscripts are not accepted for publication. Respir Care.* (2004), 49(10):1246-52.
- 17-Lee KP, Boyd EA, Holroyd-Leduc JM, Bacchetti P, Bero LA. *Predictors of publication: characteristics of submitted manuscripts associated with acceptance at major biomedical journals. Med J Aust.* (2006), 184(12):621-6.
- 18-Yousefi-Nooraie R, Shakiba B, Mortaz-Hejri S. *Country development and manuscript selection bias: a review of published studies. BMC Med Res Methodol.* (2006), 1;6:37.
- 19-Hopewell S, Loudon K, Clarke MJ, Oxman AD, Dickersin K. *Publication bias in clinical trials due to statistical significance or direction of trial results. Cochrane Database Syst Rev.* (2009), Jan 21;(1)
- 20-Grimm D. *Peer review. Suggesting or excluding reviewers can help get your paper published. Science.* (2005), 309(5743):1974.
- 21-Schroter S, Tite L, Hutchings A, Black N. *Differences in review quality and recommendations for publication between peer reviewers suggested by authors or by editors. JAMA.* (2006), 295(3):314-7.
- 22-Van Teijlingen E, Hundley V. *Getting your paper to the right journal: a case study of an academic paper. J Adv Nurs.* (2002), 37(6):506-11.
- 23-Burgdorf WH. *How to get your paper accepted in an English-language journal. J Dtsch Dermatol Ges.* (2004), 2(7):592-6.
- 24-Hill AB. *The reason for writing Br. Med J.* (1965); ii: 870-871.
- 25-Evans M. *Writing a paper. Br J Oral Maxillofac Surg.* (2007), 45(6):485-7.
- 26- Cremmins E T, *The Art of Abstracting*, 2nd ed .. Information Resources Press: 1110 North Glebe Road, Suite 550, Arlington, VA 22201. 1996. xvii + 230 pp.
- 27-Woolley KL, Barron JP. *Handling manuscript rejection: insights from evidence and experience. Chest.* (2009), 135(2):573-7.
- 28-Ray J, Berkwits M, Davidoff F. *The fate of manuscripts rejected by a general medical journal. Am J Med.* (2000), 109(2):131-5
- 29-Roberts W. (2006) *Revising manuscripts after studying reviewers' comments. Am J Cardiol.* (2006), 98:989.
- 30-Thompson PJ. *How to choose the right journal for your manuscript. Chest.* (2007), 132(3):1073-6.
- 31-Opthof T, Furstner F, van Geer M, Coronel R. *Regrets or no regrets? No regrets! The fate of rejected manuscripts. Cardiovasc Res.* (2000), 45(1):255-8.